

کلیدواژه‌ها: فیلم آموزشی، فیلم رشد، فناوری آموزشی، یادگیری

مقدمه

فیلم یکی از رسانه‌های اثربخش در آموزش محتوای درسی است. در کلاس درس، به کمک فیلم می‌توان دنیای خارج از کلاس را مشاهده کرد. برای ایجاد انگیزه، دقت و علاقه به موضوع درس، فیلم وسیله‌ای بسیار مناسب است که می‌توان در اول، وسط یا آخر درس از آن استفاده کرد. با این هدف که فیلم می‌تواند فرایند یاددهی و یادگیری را فعال و اثربخش کند و کیفیت یادگیری را ارتقا دهد، به معرفی فیلم‌های جشنواره بین‌المللی فیلم رشد پرداخته‌ایم.

❁ ... و هرکس انسانی را از مرگ رهایی

بخشد، چنان است که گویی همه

مردم را زنده کرده است (مائده/۳۲).

«همیشه انسان‌های بزرگ و فداکاری

هستند که برای نجات جان دیگران یا کمک

به هم‌نوعان جان خود را به خطر می‌اندازند. به

همین سبب، نام و یاد این افراد فداکار در ذهن

مردم جاودانه می‌ماند. از این‌گونه انسان‌های

بزرگ و افتخار آفرین، در هر کشوری، بسیارند.

در کشور بزرگ ایران نیز مردان و زنان، حتی

کودکان و نوجوانان فداکار، فراوان‌اند. زندگی

این انسان‌ها سرمشق و چراغ راه ماست.»

این جملات و عبارات‌های آشنا، مقدمه

درس ششم کتاب فارسی پایه سوم دبستان

است که دانش‌آموزان ایران زمین با آن آشنا

می‌شوند و متن آن را بارها و بارها در کلاس

و منزل می‌خوانند. دانش‌آموزان کلاس

سوم ابتدایی در این درس با چند تن از

دهقان فداکار

کارگردان: سامان مراد حسینی
 قالب: مستند (بخش بین‌الملل)
 مدت زمان: ۱۶ دقیقه

عنوان فیلم:

❑ خلاصه فیلم: روایتی مستند از عمل قهرمانانه پیرمردی مهربان به نام ازبرعلی خواجه‌جوی (ریزعلی خواجه‌جوی) از زبان خودش و اطرافیانش که در این فیلم روزهای پایانی عمر شریف خود را می‌گذرانند. نام و خاطره فداکاری او در دوران جوانی‌اش، بیش از نیم قرن است تحت عنوان «دهقان فداکار» در سینه کتاب فارسی دانش‌آموزان ایران زمین ثبت شده است و برای همیشه در قلب مردمان این مرز و بوم ماندگار خواهد بود.

❑ مخاطب: این فیلم برای تماشای دانش‌آموزان پایه‌های سوم تا ششم ابتدایی (با تأکید بر پایه سوم ابتدایی)، پیشنهاد می‌شود.

انعکاس

کارگردان: عذرا عیدی زاده
 قالب: داستانی (بخش دانش آموزی)
 مدت زمان: ۴/۳۰ دقیقه

عنوان فیلم:

■ خلاصه فیلم: مادر خانواده با تلفن همراهش در حال گفت‌وگو با یک خانم خیاط است. حرف‌های خانم خیاط اعصاب مادر خانواده را به هم می‌ریزد و باعث می‌شود او رفتار نامناسبی با دیگر اعضای خانواده‌اش داشته باشد. تا اینکه...

■ مخاطب: این فیلم برای بخش در جلسات اولیا و مربیان محترم پیشنهاد می‌شود.

✪ این جهان کوه است و فعل ما ندا...

آیا تا به حال به گوش‌های بسیار شنوا و چشمان بسیار تیزبین کودکان خود در داخل و خارج از خانه توجه کرده‌اید؟ یا اینکه آیا جمله یا رفتاری از کودک چهار پنج ساله خود، برای لحظاتی شما را با حیرت و شگفتی دچار نکرده است؟ شاید برای شما هم اتفاق افتاده باشد که کودک شما سال‌ها قبل جمله‌ای را از فردی شنیده و یا صحنه‌ای را حتی به صورت غیرمستقیم دیده باشد؛ به ناگاه آن جمله و یا آن رفتار را در گفتار و حرکات کودک خود مشاهده می‌کنید و متوجه می‌شوید که حافظه فرزند شما چقدر قوی و دقیق است! آری، حقیقت این است که کودکان آینه تمام‌نمای رفتار و گفتار اطرافیان خود هستند.

کودکان آن چیزی را یاد می‌گیرند که والدینشان انجام می‌دهند. هر کاری را که در مقابل چشمان فرزند خود انجام می‌دهید؛ ناخواسته بر تفکر و رفتار او اثر می‌گذارد چون شما الگوهای کودک محسوب می‌شوید. کودکان از طریق تقلید کردن یاد می‌گیرند. پتانسیل کودک برای مشاهده و تقلید کیفیت شگفت‌انگیز است. دانشمندان به این ویژگی کودک «الگوپذیری» می‌گویند. کودکان حرف زدن را از طریق مشاهده و تقلید کردن یاد می‌گیرند. همچنین نگرش‌ها، ارزش‌ها، ترجیحات شخصی و حتی برخی از عادات را از این طریق می‌آموزند. بنابراین، والدین بر یادگیری کودکان نفوذ زیادی دارند و لازم است که در رفتار خود دقت داشته باشند.

همیشه به یاد داشته باشید که کودکان از گفتار و کردار والدین تقلید می‌کنند. آن‌ها بسیاری از رفتارها را از طریق والدینشان یاد می‌گیرند. بنابراین بکوشیم برای فرزندان خود الگوی خوبی باشیم و برای آن‌ها تجربه‌هایی را فراهم کنیم که ارزش‌ها را به آن‌ها یاد دهد و مشوق مسئولیت‌پذیری و خویشتن‌داری آن‌ها باشد.

فیلم «انعکاس» یکی از فیلم‌های راه یافته به بخش مسابقه چهارهفتمین جشنواره فیلم رشد در گروه دانش‌آموزان فیلم‌ساز است که تأثیر مخرب رفتار و گفتار بزرگ‌ترها را بر کودکان به خوبی نشان می‌دهد.

قهرمانان ملی همچون شهید سهام ختام، شهید محمد حسین فهمیده، ریزعلی خواجوی و حسن امیدزاده آشنا می‌شوند و حماسه‌های آن‌ها را برای همیشه به خاطر می‌سپارند. بدون شک یکی از رسالت‌های رسانه‌های شنیداری و دیداری از جمله فیلم کوتاه، پرداختن به موضوعاتی از این قبیل، برای زنده نگهداشتن نام و خاطره قهرمانان ملی هر کشوری است. **آزبرعلی خواجوی** معروف به ریزعلی خواجوی و دهقان فداکار، پنجم اسفندماه ۱۳۰۹ در شهرستان میانه آذربایجان شرقی به دنیا آمد و یازدهم آذرماه ۱۳۹۶ چشم از جهان فرو بست. داستان تلاش او برای جلوگیری از برخورد قطار با سنگ‌های فروریخته از کوه، سال‌ها با عنوان «دهقان فداکار» در کتاب فارسی سوم دبستان چاپ شده است.

آزبرعلی خواجوی در آبان ۱۳۴۰، در سن سی و دو سالگی، شب‌هنگام، در حالی که در کنار ریل قطار حرکت می‌کرد، متوجه مسدود شدن مسیر قطار به علت ریزش کوه شد. در آن هنگام برای نجات قطار و مسافران آن، کت خود را آتش زد و به سمت قطار حرکت کرد. این کار نتوانست مسئولان قطار را آگاه سازد. در نهایت، با شلیک گلوله از تفنگ شکاری خود، توانست باعث توقف قطار شود و جان مسافران قطار را از مرگ نجات دهد. سال ۱۳۸۵، در سومین همایش اعطای «تندیس ملی فداکاری»، از وی تجلیل شد و یکی از تندیس‌های ارزشمند فداکاران ملی در مراسم تالار علامه امینی دانشگاه تهران به او اهدا شد. اولین کارگردانی که نخستین بار به طور غیرمستقیم به موضوع دهقان فداکار در سینمای ایران پرداخته است، **کامران شیردل** است. شیردل در سال ۱۳۴۷ فیلمی مستند به نام «لون شب که باران اومد» تولید کرد که روایتی است از اتفاقی که نقل می‌شود مشابه حادثه دهقان فداکار در روستایی در شمال کشور اتفاق افتاده و تحلیلی است بر گزارش واقعیت و جنبه نسی و اسطوره‌سازی از آن. فیلم مستند «دهقان فداکار» یکی از فیلم‌های راه یافته به بخش مسابقه چهارهفتمین جشنواره فیلم رشد است که با موضوع معرفی شخصیت ریزعلی خواجوی در سال ۱۳۹۶ تولید شده است. بخش این فیلم در زنگ فارسی کلاس سوم دبستان، همراه با درس ششم این کتاب، یادگیری و آموزش را برای دانش‌آموزان بهتر و لذت‌بخش‌تر خواهد کرد و دانش‌آموزان را به شناخت عمیق‌تری نسبت به این شخصیت فداکار خواهد رساند.